

:: Izhaja vsak petek dopoldne. ::

Naslov: TRST - TRIESTE
CASELLA CENTRO 37

:: ali pa: Via Imbriani 9/III. ::

Izdaja: konsorcijski MALEGA LISTA

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

te - G. f. ...

... 10 ...

... leta 3 lire ...

Izven Italije celo leto 20 lire

Odg. urednik IVAN PRESEL

Mali koledar.

Petek, 1. oktobra: Remigij; Areta. —
Sobota, 2.: Angeli varuhi. — Nedelja, 3.:
roženv.; Mala Terezija. — Ponedeljek, 4.:
Frančišek asiški (serafinski); državni
praznik. — Torek, 5.: Placid. — Sreda, 6.:
Bruno, Fides. — Četrtek, 7.: Mar. kralj.
sv. rožnega venca; Justina. — Petek, 8.:
Brigita; Simeon.

MALE NOVICE

Iz Firenze

pozdravljajo svoje drage vojaki letnika
1906. Stanič Fran iz Ložic, Uršič Tomaž
iz Tolmina, Fonda Ludvik iz Povirja,
Mršnik Alojzij iz Smrij pri Bistrici, Bole
Fran iz Slavine, Ferjančič Alojzij, Me-
sesnel Herman iz Goč pri Vipavi, Kosič
Alojzij iz Pliskovce, Lovrenčič Fran iz
Bistrice, Jušič Jožef iz Jušičev pri Raki.

Spremembe na visokih mestih.

Ricci, dosednji komisar fašistovske
zveze v Trstu, je ostal v Rimu. Na njego-
vo mesto je prišel v Trst Karel Barduzzi.
Barduzzi je 38 let star. Leta 1924. je bil
izvoljen za poslanca na Trentinskem.

Nasilje v Mehiki.

Kulturni boj v Mehiki se nepretrgano
nadaljuje. V Zamori so vojaki aretirali
dva katoliška agitatorja in ju takoj
ustrelili. V zastrašilo so mrtvi trupli
obesili na javnem prostoru blizu mestne
hiše.

Upor indijanskih rodov se še ni po-
legel. Indijanci zahtevajo, da odstopi
državni predsednik Calles. Vlada pri-
pravlja velik vojaški napad na indijan-
sko taborišče. Štirje bataljoni pehote,
topništvo in več vojnih letal bo napadlo
naenkrat. Indijanci so razdrli vse že-
leznice ob Tihem morju na dolžini več
kilometrov. Calles hoče Indijance uni-
čiti. V mestu Coalcomane je obsedno
stanje. Tamošnji župan ni hotel izročiti
svojih poslov in se je z 200 možmi za-
barikadiriral v občinsko hišo. Šele ko so
vladne čete napadle od vseh strani, se
je moral udati.

Mehiška poslanska zbornica je odklo-
nila prošnjo mehiških katoliških škofov
in duhovnikov, da naj se spremene pro-
tiverski členi ustave. Zbornica uteme-
ljuje svoj sklep s tem, da ne more u-
poštevati akta, ki ga niso podpisali pol-
nopravni državljani, ampak katoliški
duhovniki.

V mestu Mehiko je bilo aretiranih v
noči na 21. september okoli 300 kato-
liških gospa, ki so tajno opravljale
skupne molitve. Duhovnik, ki je vodil
pobožnost, je navduševal, naj katoličani
vztrajajo do mučeniške smrti. Policija
je vdrla v dvorano, aretirala vse gospe
in jih vrgla v podzemeljske policijske
zapore.

Solčanski most.

Velikanski most pri Solkanu je vojna
razrušila. Nadomešča ga za silo železen
most. Vlak pelje vselej z velikim strahom
čez to železno brv. Sedaj so začeli pod
brvjo iznova graditi zidan most kakor
je bil prejšnji. Veliki leseni lok je že do-
vršen in naokrog leže veliki rezani kam-
ni, iz katerih bo most zložen. Nedavno te-
ga je straža ponoči zapazila dva sumlji-
va človeka, ki sta se motala okoli teh na-
prav. Začelo se je streljanje z obeh stra-
ni, slednjič pa sta možakarja ubežala,
ne da bi jih bili dotekli. Domneva se, da
sta hotela most pokvariti. Najbrž sta ho-
tela le krasti material.

Tifus v Hanovru.

V Hanovru na Nemškem je izbruhnil
tifus. Obbolelo je čez 1600 oseb. Umrlo jih
je 52. V dveh šolah so napravili zasilne
bolnišnice. Bolezen ima svoj izvor v ne-
snažnih kanalih, ki slabo odvajajo.

Strašna povodenj v Trstu

Poplavljenе ulice. — Razdrte ceste. — Ustavljen promet

V ponedeljek zvečer se je zbrala nad
Trstom nevihta z nalivom, kakršnega
ljudje ne pomnijo. Spomladi se je sicer
tudi utrgal oblak in zalil tržaške ulice,
a moč tistega naliva je daleč zaostajala
za sedanjim. Ta je bil posebno hud zara-
di tega, ker je ploha trajala 4 ure brez
prestanka. Na blisk in grom to noč ni-
simo veliko mislili, dovolj straha je pro-
vzročal dež, čigar moč in šum je podprla
za kratek čas tudi toča. Z gromom pa se
je mešalo šumenje hudournih tokov po
ulicah in cestah. Le malo jih je v Trstu
spalo to noč, ali pa le okrajšan sen.

Trst je vsenaokrog obdan od bregov in
hrbov, ki se dvigajo do 500 m nadmor-
ske višine in obdajajo mesto in pred-
mestja kakor venec. S teh bregov se ste-
kajo studenci in potoki skozi mesto proti
morju. Tujec teh potokov ne opazi, ker
so pokriti z oboki in preko njih speljane
ulice. Posebno močan je potok od Sv. I-
vana. Podobna podzemeljski tok gre od
Rocola, drugi spet od Rojana itd. Ti pod-
zemeljski vodotoči so v zadnjem nalivu
odpovedali. Bili so premajhni in niso mo-
gli vodo sproti odvajati v morje. Zato so
se vse ceste spremenile v potoke-hudour-
nike. Vse, kar visi, je bilo divja reka, ravn-
ni prostori pa širna jezera. Na Goldonije-
jev (lesni) trg so drli trije potoki: eden
z Monture po stopnicah, ki so se spreme-
nile v slapove, drugi po Garibaldijevem
korzu (Barriero), tretji pa s Carduccijeve
ceste. Vse trije so bili z vodo zaliti. S hriba
sv. Justa in starega mesta so »dajali«
vodo za veliki korzo in glavni trg. Rojan
pa je pošiljal vodo na trg pred južno
postajo.

VODA GRE PO HIŠAH.

Ko bi šla voda samo po ulicah, bi še ne
bilo najhuje. A ko je na ulicah in trgih
dosegla primerno višino (ponekod cel
meter visoko in še več), je naravno na-
šla pot v nizke prostore. Kleti, štacune,
magazini, kavarni itd. vse je bilo brž
polno vode. Na glavnem trgu je v go-
sposki kavarni »degli Specchi« prišla do
višine stolov in prestrašeni gostje so se
posedli po mizah in bingljali z nogami
po vodi. Podobno je bilo v gosposki ka-
varni »Roma« na Carduccijevi cesti in v
stotini drugih prostorov.

LJUDJE V NEVARNOSTI.

Poplava, ki je začela okoli desetih zve-
čer z vso močjo, je našla še vse polno
mestnega ljudstva na ulicah, v kinema-
tografih, gostilnah, kavarnah itd. Kdor je
mogel, je teklen domu. Ubogi pešec je be-
žal pred silno ploho v prvo bližnjo vežo.
Nekateri vratarji so nalašč odprli tedaj
že zaklenjena vežna vrata, da bi ljudje
našli v veži zavetje. Kdor je mogel na
tramvaj, se je peljal z njim. Toda kmalu
je tramvaj odpovedal, ker je bil pokvar-
jen elektrovd. Nekateri so se peljali z
avtomobili na dom. Pa avtomobili niso
mogli povsod naprej vsled deroče vode.
Zašli so pa tudi v tako globoke vode, da
je segla v stroj, zmočila magnet in avto
je obstal sredi jezera.

V smrtni nevarnosti so bili ljudje v Ro-
janu. Tam je v nekaterih hišah voda za-
lila postelje in rešili so se le z naglim be-
gom. Reševali so tudi vojaki ženijske če-
te iz rojanske kasarne, ki so bili vsi na
nogah in vrlo pomagali, kjer se je dalo.
Mnogo ljudi se je zateklo v vojašnico ali
so jih kar vojaki prenesli. Naredili so
nostri kar zasilno bolnišnico.

En smrten slučaj se je zgodil v ulici
Farneto. Tam se je zrušil vrtni zid pri

neki vili, drevesa so se nagnila in priti-
snila k tlem elektrovdno žico. Tam je
padel neki mladenič; sodi se, da ga je u-
smrtil električni tok.

Vse polno ljudi pa se je v plohi in vodi
prehladilo in so obležali več ali manj bol-
ni. Kdor je hotel iti po dežju domov, se je
moral sezuti. Tako so se meščani učili
bosi hoditi, kar pa za gosposke ali stare
noge ni nič kaj zdravo.

MATERIALNA ŠKODA.

Škode ni lahko vse popisati. Po okoliš-
kih bregovih je razdiralo steze in pota,
pa tudi vinograde in druge nasade. Po vi-
nogradih je kar urezalo struge in odneslo
trte pred seboj. V mestu samem pa je
velika škoda po trgovinah in magazinih,
kjer je voda uničila ali močno pokvarila
vsakovrstno blago. Po mestnih ulicah in
trgih je naneslo blata na debelo, da bi
lahko pšenice sejali po njem. Naneslo je
kamenja in grušča, razdrlo ceste, dvig-
nilo in razvrlo težke škrli. Na Carducci-
jevi cesti je podzemeljski potok pretrgal o-
bok nad seboj; gruče radovednežev se u-
stavljajo tam in gledajo v luknjo, kako
spodaj teče voda. Pod škednjem je voda
zalila in opustošila vojaške barake.

V Trstu je malo hiš dobro kritih. Hu-
da ura je našla svojo luknjo na premno-
gih strehah in marsikateremu gospodu in
siromaku je pritekla voda v sobo po ste-
nah ali kar s stropa na posteljo. V neki
delavski hišici pri Sv. Jakobu je pa kar
cela streha kapitulirala pred dežjem. V
Zgornjem Rojanu se je neka delavska hi-
šica podrla.

SODI ODPOTUJEJO.

Po Rojanu je vse plavalo. V hlevih Ex-
nerjeve prevozne trdke je stalo 25 konj.
Voda jih je dvignila in so se raztekli, ka-
mor so mogli; en konj je takoj utonil.
Ljudje iz bližnjih hiš so bežali na vozove,
pa je voda vse vkup dvignila in izpod
strehe prepeljala na dvorišče. V oljni to-
varni Weiss-ovi pa je bil pravi sodnji
dan. Voda je predrila zidove in zagospo-
darila po vseh prostorih. Čez 1000 sodov
je dobilo pasaport in so romali tja del
proti južni postaji; hoteli so na postajo brez
voznega lista, predrli zid ob Miramarski
cesti ter šli k železniškemu tirom. Drugi
dan so jih celi dan lovili, vozili in valili
nazaj k tovarni, ki ima v celoti milijon-
sko škodo.

ŽELEZNIŠKI PROMET OVIRAN.

Na južni (centralni) postaji so bili tiri
pod vodo. Ker je nevihta prišla od zapad-
ne strani, je bila progla od Nabrežine do
Trsta neuporabna, kajti na raznih me-
stih je voda z bregov nanesla, grušča.
Nekateri vlaki, namenjeni z one strani v
Trst, so šli iz Nabrežine na Opčine ter
od tam po državni progi k Sv. Andreju
v Trst. Z južne postaje seveda tudi ni
mogel noben vlak odriniti, dokler ni bila
progla očiščena in varna.

Tudi Barkovlje so močno trpele od na-
liva. Povodenj se je z morjem staknila v
eno samo vodno gladino. Drugi dan se ni
moglo priti z nobenim vozilom v Barkov-
lje drugače kakor po morju. Tudi pre-
fekt Gasti in fašistovski komisar Barduz-
zi sta se peljala v motornem čolnu iz
Trsta v Barkovlje, da si ogledata škodo.

Povsod nesreče.

Grozna nevihta s poplavo je divjala
na salentinskem polotoku v Italiji neda-
leč od Brindisi in Lecce. Škoda na poljih
znaša kakih 10 milijonov lir. Na drugi
strani poročamo o poplavih v Sloveniji.



MIHEC: Odkar tukaj stojiva
in gledava mesto pod seboj,
ni bilo takega naliva,
kot sva ga videla nocoj.

JAKEC: Narava je podivjala
kot srca nespametnih ljudi.
Kultura je velika štala;
gnoj odplaviti se mudi.

«Julijske bitke».

V Trstu so začele izhajati «Battaglie
Giuliane» (Julijski boji), fašistovski ted-
nik, kateri nadomešča poginolega «Cor-
riere delle Giulie». List je res bojevit in
ujedljiv kakor njegov prednik. Zahavlja
čez koritarje, ki so pri fašistovski stran-
ki iz gole nizke sebičnosti. Grize na levo
in desno. Bomo videli, koliko časa bo
zdrav.

Luegerjev spomenik.

Na Dunaju so postavili spomenik nek-
danjemu svojemu županu Luegerju. Lue-
ger je bil najbolj priljubljen človek na
Dunaju in niti sam cesar Franc Jožef ni
mogel preprečiti njegove ponovne izvo-
litve, dasi mu je močno nasprotoval. Pod
Luegerjem se je Dunaj krasno povzdignil.
Lueger je bil med ustanovitelj dunaj-
ske krščanskosocialne stranke, ki se je
borila proti Judom in socialistom. Ime-
la je tedaj večino v mestnem svetu.

Kolo sreče.

«Slavenska banka» s sedežem v Zagre-
bu je bila pred par leti strašno požrešna.
Rastla je in se širila, da je bilo strah.
Uničila je Jadransko banko v Ljubljani
in se polotila celo Ljubljanske kreditne
banke, a ji ni mogla do živega. Dobila
pa je precejšno moč pri Trboveljski druž-
bi. Toda njen žaledec ni mogel toliko
prebaviti. Začelo je škripati in delnice
Slavenske banke so izgubile na trgu
vrednost. Slavenska je v raševini in pe-
pelu pokleknila pred Ljubljansko in jo
prosila, naj jo prevzame. Med tem pa je
že zaprla vrata in vložniki so ostali na
cesti. Vrše se pogajanja za ozdravljenje,
oziroma miren razpust. Tako gori pre-
divo...

OPOMBE

Čudna trditve. V «Edinosti» se bere (25.
sept.): «Človek je bil razumna stvar in
šele s prihodom krščanstva je ta stvar
postala spet človek». Tako prebrisane u-
čenosti še nismo slišali nikoli. Da je kr-
ščanstvo šele človeka naredilo? Tega ni
v nobenem katoliškem katekizmu. Sla-
bo izpričevalo bi bilo za krščansko vero,
če bi bil moderni človek, kakršen okoli
skače, sad krščanstva. Ne, ne, gospodje
svobodomiselnici, človek je razumna stvar
in šele s prihodom svobodomiselnstva je
ta stvar postala opica. Tako zapišite, ker
tak je vaš nauk.

Politične težave ima teta «Edinost» s
plesom. Hotela je uvesti in priporočiti
«plesno politiko», pa — glej čuda gole-
moga — tudi ta politika ni bila vsem edi-
najšem povšeči; zavohali so takoj, da bo
ta politika pustila tako vreme, kakršno je
našla. To je tudi naše mnenje. Tako je ta
najnovejša politika umrla, še predno so
jo y zibko deli.

Razvoj ali zavoj?

Z nobeno besedo ni tako lahko mešati zdrave pameti kakor z «razvojem». Človeka je kar strah, ko vidi, kako se z vsakega jezika in izpod vsakega peresa razvija to blaženo razvijanje. Tako sem se že naposlušal in načital te besede, da moram prisiljen smatrati sebe in vesoljstvo za nekakšno zamotano štrono, ki se odvija, odvija, odvija, pa nikoli ne razmota.

V «razvijanju» so posebno mojstri komunisti. Ti vam zgrabijo vsako vprašanje pri neskončnem zavoju, poiščejo s čudovito spretnostjo pravo nit, potem pa sučejo in sučejo, dokler se vse ne «razvije» natančno v njihov program. Vse štrone, vsi klopčiči, vsi vozli se «razvijajo» vedno v komunizem.

Vzorec takega razvoja:

Tema... Po gozdu lazi opica po vseh štirih. To je prva faza razvoja. — Druga faza: Opica se dvigne na dve nogi, da bi bolje videla okrog sebe. Tretja faza: Opica zadene z glavo ponesreči ob štor — v glavi se ji zasveti prvi žarek pameti. Spozna, da ima predolge roke in ostuden obraz. Brž si omisli druge roke in drugi obraz. Postane divjak. Četrta faza: Ta divjak mora brezpogojno bivati v špilji, zemeljski jami (Dolnje Vreme se še dandanes špilje imenujejo, torej jasen dokaz). Bilo bi zelo neollikano, če ne bi v špilji stanoval. Pa divjak ni sam. Čreda jih je, kakor volkov, divjih psov, konj ali bivolov. Ta čreda se podi okrog za hrano in lovi ženske. Zelo neuljudno bi bilo do naših učenjakov, če ne bi bilo res tako. Zato je bilo tako, le verjemite. Peta faza: Čreda se ustavi v neki dolinici in eden zalaja (takrat so še lajali): «Slišite fantje, dovolj, dovolj je te šale, zdaj se dajmo državo. Vidite, država se igra tako: Jaz bom ukazoval, vi boste pa ubogali. Ali ne bo lepo?» V zboru so vsi zalajali: «Krasno, sijajno, alo dajmo se državo!» Pa so se začeli državo.

V naših dneh pa so se države naveličali. Prišel je Lenin in povedal v blagolasnem ruskem jeziku: «Fantje, to ni prav, da en sam ukazuje. Ali nismo vsi bili opice, vsi divjaki in vsi državljani? Zakaj nam car gospodari? Spravimo ga proč in igravimo se z naprejem «sovjet». Vidite, sovjet se igra tako: jaz bom ukazal, vi boste pa ubogali. Ali ne bo krasno?» In vsi so potrdili: «Živio! živio!»

Tu je komunistovska štrona razvita. Ko je razvito, se menda ne bo še naprej razvijalo, ali kaj?

Ne, še bo razvoj.

Vstala je naša slovenska Sojenica, stara in zgrbljena, ona, ki je vedno plapolala nad Primorjem v vseh vetrovih kot prapor naše narodne civilizacije, kulture, napredka, svobodoljubnosti in neizogibnega razvoja — «Edinost». Tudi ona je izbežala iz nekega pozabljenega kota čudnotvorni klopčič in ga je svojim potrpežljivim (čast in hvala!) bralcem razvila pod nos.

Tudi klopčič, ki ga mota «Edinost» (št. 229. dd. 25. sept.) je iz nemške trgovine Razvija se pa tako: Najprej je bil primitivni človek (koliko klopčičev se je razvi-

lo že do te faze?). Ta se je boril za hrano in ženo — prva faza. Potem pride druga faza: Hrane in žensk je bilo dovolj, začeli so se boriti za vero. Po nastopu monoteizma (vere v enega Boga — le kje se je vzela?) se je vodila obupna borba proti politeizmu (mnogobožstvu), potem nastane borba v monoteizmu samega itd. in filioque... Tretja faza: Ljudje so se naveličali borbe za vero, rekli zapik in eden je predlagal: «Dajmo se igrati narod!» Vse je zavpilo: «Živio narod!» (V ti fazi je «Edinost nazaj pogledala in se spremenila v solnat steber). Predvčerajšnjem pa se je začela četrta faza razvoja: Gospodarska borba.

Kaj je videla Sojenica.

Zopet drugi klopčič. Ta se bo razvil do Družbe narodov v Ženevi. Le glejte, kako natančno ga bo izpeljala. Najprej pesem:

«Dokler ni bila zemlja preveč obljudena, je lahko hranila vse. Plemena so se selila iz kraja v kraj in živela so brez truda svojih rok. Zemlja jim je nudila, kar je sama od sebe rodila. Nad seboj še ni občutila gospodarja, ona je služila vsem enako, ona je bila kolektivna. Ali človeštvo se je množilo, zmanjkovalo je hrane in tedaj so se ljudje lotili dela. Postavili so si hišico, obdelovali za življenje potrebno zemljo ter čakali, da ona rodi. Tu je nastala ljubezen do rodne grude».

Zdaj pride znamenita faza: «Kolektivna (skupna) last je postala individualna (je pripadla posameznikom). Izvor ekonomskih (gospodarskih) borb začne tukaj». (V zgornjem klopčiču pa se je že primitivni človek boril za hrano. Kateri klopčič je torej pravi?)

Spet znamenita faza: «Razne nezgode (Sojenica je te nezgode videla na lastne oči) in vpadi drugih nomadskih plemen so prisilili takšno naselbino, da se je organizirala, da si z organizacijo pomaga in se ščiti pred drugim. Tako pridemo do pojma naroda oziroma do pojma države. Ona je imela v začetku defenzivni značaj». (Le pred kom se je branila, saj napad še ni bil razvit?)

Napad se je šele razvil v ti fazi: «Ali zemlja se je izkoriščevala, ljudstvo se je množilo, potrebno je bilo se ozreti po drugi zemlji. Nastale so vojne s sosednimi državami. Moč je bila pravica: šibkejši naj služi močnejšemu».

Fevdalizma ne sme manjkati: «Na takšen način zasedena zemlja je prišla v lastništvo države, katero je njen poglavar poklanjal zaslužnim ljudem. Veliki kompleksni zemljo so prišli v roke ene osebe; to je srednjeveški fevdalizem».

Potem pride meščanska revolucija, potem socializem in ko je klopčič razvit, sedimo v Ženevi ob zeleni mizi diplomatov. Ali ni to vzoren razvoj?

Zavijte nazaj!

V tiskarni se vsak dan vrši razvoj. Velik valj rotacijskega papirja se razvija in nanj se tiska filozofija naše primorske Sojenice «Edinosti». A ves ta razvoj ne spravi naroda nikamor naprej. Vse se nesmiselno vrti na mestu in v tem vrtočevem «razvoju» misli «Edinost», da kdove koliko doprinaša k prospehu na-

roda. Dejstva nas poučujejo, da je drugače. In za mnoga, za najbolj v življenje segajoča prežalostna dejstva nosi «Edinost» velik del odgovornosti kot javno glasilo, ki je v umstveni breznačelnosti in npravnstveni lahkomišelnosti vzgajalo tri rodove v ti deželi.

Sreča, da se dobršen del nemško-judovske razvojne filozofije uporablja za zavijanje po trgovinah. Vsaj tam se spet nekaj nazaj zavije. Jaz sem odločen pri-
staš tega zavijanja.

A.

Poplava v Sloveniji

V ponedeljek popoldne se je nevihta znesla nad istim ozemljem kakor lani, namreč zapadno od Ljubljane okoli Pograjskih hribov. S teh hribov steka se voda deloma čez Polhov Gradec proti Ljubljani, deloma čez Škofjo Loko v Savo. Tu slede nekatera časopisna poročila.

Na Viču pri Ljubljani.

Stari Vič je ves pod vodo. Hiše so deloma do streh v vodi. Nova vas je 2 metra v vodi. Z Logom sploh ni mogoče dobiti zveze, tam je že ob 3 popoldne bila voda že do oken.

Tržaška cesta v zgornjem delu je en sam deroč hudournik. Pri cerkvi in župnišču, oziroma pred občinskim uradom in Sokolskim domom je voda 1 meter visoka. Kako silna je ta poplava, se razvidi iz tega, da sega čez ograjo ondodnega betonskega mostu! Voda odnaša vse, svinjake, dele pohištva, šupe, živali. Tam je vsak promet izključen razun po železniški progi. Vlaki vozijo čez poplavljenno ozemlje z malo brzino. Strašna sila vode se more razbrati z tega, da je podrla močno debelo betonsko ograjo okoli župnišča. Okoli cerkve sv. Antona stoji voda do vrhnjih stopnic. Leseni mostovi in brvi, tako most od glavne ceste k tovarni Vojnoviča, je podrt.

V Rožni dolini je voda poplavlila vse hiše do oken pritličja.

Pred Sokolskim domom na Viču sta utonila dva konja, vprežena v voz, na katerem so sedeli trije mošje. Dva moža sta se rešila, o usodi tretjega, ni še nič znane.

Popoldne sta se odpeljala na Vič v avtu velikega župana dvorni svetnik Kremenšek in vladni svetnik Andrejka. Odpeljala sta se tja tudi policijski svetnik Mlekuš in ravnatelj Fink. Avto velikega župana je pred konzumnim društvom običal v vodi. Bila je velika nevarnost za življenje, kajti voda je drla s silo najhujšega hudournika. Gospoda sta se s težavo rešila. Avtomobil velikega župana pa je skušal rešiti došli rešilni avto, ki je pa tudi običal v vodi. Naposled so ju rešili z vrvmi.

Avtomobila gradbene direkcije pa sta še hušje naletela. Sofer ju je moral pustiti v vodi in jih je privezal.

Pri Medvodah.

Neurje, ki je pridrlo nad Medvode, je bilo strašno. Vode so pridrle iz Žirov, kjer se je utrgal oblak. Orožništvo v Ži-

reh je aviziralo orožniško postajo pri Medvodah, da bo glavni val pridrl po Sori v Medvode med 3. in 4. uro. Toda prišel je mnogo prej; že ob pol treh je začela voda z veliko silo naraščati. Tekom 10 minut je narasla za več nego 2 metra. Naraščanje se je vršilo s tako naglico, da je bila ob 4 popoldne tovarna za papir v Goričanah že do prvega nadstropja pod vodo. Ljudje so pobegnili z največjo naglico. Zadnje tri delavce so rešili preko streh.

Obrat je bilo naravno treba popolnoma ustaviti. Voda je preplavila ves prostor, kjer je les za celulozo ter z veliko silo drla čezenj. S seboj je odnesla 700 do 1000 kubičnih metrov lesa, dalje precejšnje število vagonov papirja. Most, ki veže škofovo graščino po občinski cesti s tovarno, je zgrmel v vodo. Poleg tega so se podrle vse naprave mostišča in vse tvorniške zatvornice.

Velika sreča je, da se je velik del lesa, ki ga je voda odnesla iz skladišča levo ob tovarni, zasiliral in tako napravil naraven jez, sicer bi bil vodni val porušil tudi samo tovarno za celulozo.

Okrog 6 je začela voda padati, vendar pa ne s tako brzino, kakor je naraščal. Po vodi so plaval prašiči, krave, les, poljsko orodje in podobno, sploh vse mogoče, kar je mogla voda odnesti. Tej obilici odplavljenih predmetov so se v Goričanah pridružile ogromne mase lesa in vagonov papirja.

Neka hiša v Medvodah je bila pod vodo tako, da se je videlo samo sleme ven. Žage pa sploh ni bilo videti.

Sava je bila čisto mirna. Pod Medvodami, ko sprejme vase Soro, je seveda narasla. Pri Tacnu na Sori so ljudje z mosta lovili plavajoče predmete. Tovarna je obljubila, da plača delo za reševanje lesa.

Opazili so, da je Sava nesla naprej truplo nekako desetletnega dečka. Torej ni bilo brez človeških žrtev.

Iz Južne Amerike

Prejeli smo dopis nekaterih naših izseljencev, ki se nahajajo v Argentini. Pišejo iz Buenos Aires dne 2. septembra: «Zapustili smo Trst dne 31. julija. Semkaj v Buenos Aires smo dospeli 29. avgusta. Prišli smo še en mesec prezgodaj, ker je tukaj že zimski čas, čeravno ne poznajo tukaj snega (Argentini je na južni poltuti zemlje in ima zimo, ko je pri nas poletje in narobe, o. ur.). Sem pridejo skoro vsaki dan 2 ali 3 ladje priseljenec. Zato je na tisoče ljudi brez dela. Čez mesec dni pa bodo morda vsi v delu, ko se začne poljska dela. Ako misli še kateri odriniti v to Ameriko, naj ne hodi, če nima tukaj prijateljev in znancev. Ženskih tukaj primanjkuje za službe».

Pozdravljamo vse domače. Anton Koren, Nani Fon, Anton Pavletič, Ignacij Bajt in Pepca F., Jožef Koren, Alojzij Grl, Jožko Levč.

Darujte za sklad Malega lista!

Spomini iz leta 1755

Koprski škof je leta 1755. razpisal župnijo v Kubeu v Istri. Prosilci so morali k izpitu v Trst. Izpraševalno komisijo so tvorili: 3 kanoniki od sv. Justa za versko-moralna vprašanja ter župnika iz Kostabone in iz Krkavč za slovenski jezik. Latinska vprašanja so bila: Dolžnosti župnika. Kako se delijo grehi? Potem so dali še dve vprašanji iz spovedi. K izpitu sta se javila dva prosilca, kaplan Matija Zupin s Tinjana ter kaplan Tone Palčič iz Sočerge. Ni bilo pa dovolj, da sta bila Slovenca, marveč sta morala dokazati pismeno, da znata res dobro slovensko.

Zaprla so oba, vsakega v posebno sobo, ter sta dobila nalogo, napisati pridigo: «Ko je Jezus zagledal mesto, se je razjokal». Oba sta spisala pridigi, ki sta še

danes ohranjeni.

Pridiga Toneta Palčiča.

Viduchi Jesus grad od Jerusalema so mi se prolile susce; — moj predragi, grad so duse nasse, sgora oveh on joce; kadr mi drugi pademo u grih, tadaj on joce, sakai duse nasse on ne gleda vec kakor pervo, kadar sgrabimo (dve besedi sta nečitljivi)... negovo, tedaj on joce. No, ko mi drugi necemo da Jesus joce, recimo lar-go od griha, pustimo krivnje (krivice), pustimo svako zlo i oslissimo negove sapovedi, tako hčemo resveselit Jesusa, in en dan hčemo milost njegovo dosegnit nebesko kraljestvo. Uná grad anbat je bil narlepši, tako duse nasse so narlepse, kadar so u milosti od Boga, on ih gleda kakor negove (nečitljivo), ma kadar sa na-so nasrecho ih od mega odvrsamo, tadaj on dela vidi s ovo priliko od grada, de-

mje veliko milo, in da oni se dela sakaj se poverni k jemu. Amen. (Tako so govorili pred 170 leti v Sočergi).

Pridiga Matije Zupina.

De Cristus Sin Boshji je persou iskat inu isvelizat kar je sgrablenu bilu, na tem nei zuiblat. Nei sparou terpenja, nei sparou muje, dopernasou je mirakule, je hodi u eniga mesta u tu drugu, is ene desele u to drugo samu de bi dopernesou volo svoiga ozheta. Kadar pa je vidu te ludi trdovratne, de neiso hoteli doprnest njegoviga svetiga povejla, se je sjokou. Ali od kod pride, o moj dobruilivi Jesus, de danasnji dan ste vi tulikain jokou, dokler usi volno in s vesseljem so vas u mestu prejeli? Sdej sposnam od kod pride vassa salost! Sakaj vi ste dobru veidu, de taisti kateri je tulikajn vesselja so vam iskazali, potlej vas bodo pregnjali,

tepli, krisali inu spotlivu na svetim krisi prebiali. Zhe od tod enu majhinu h temu se perblisamo, kar pomeni tu mestu, tudi ussidanjim zhassi nas usmileni Jesus se joka. Tu mestu pomeni nasso Dusho, kateri veliku milosti inu dobrote je iskasou, dokler jo je h pervimu stvaru po svojim Pildi; jenjo oprou inu ozhisto od greha, jo je slekou (izvlekel) s kramp-liu hudizha poklenskega u tom kir sa njo reshit je preliu usso njegovo sveto Reshno kri. Videjoh tedaj pruti leti dobru inu nesgruntani milosti, nehvale-sen se iskase, ne mestu hodit po njegovim nauku, se blise h temu fardamanimu, se milu sjozhe, Amen.

Prosilci so morali znati pridigovati v jeziku, ki se govori v razpisani župniji (sermonem vernacula, qua ad populum vacantis ecclesiae haberi solet lingua).

Kaj nam z dežele pišejo

ORLEK pri Sežani.

Odgovor Desetemu bratu. Naša šagra. Fantje, malo več složnosti!

Drugič naj Deseti brst malo bolj natančno pogleda po naši vasi in naj se bolje pouči o naših razmerah. Res smo imeli šagro, kakor že pravi Deseti brat, a ne tako in pravdanja ni bilo toliko. Deseti brat naj malo bolj štedi s svojo fajfo po Orleški republiki, saj menda sam ve, da naša vas nima nobene trafike. Zakaj neki se obrača v Mačji kot? morda zato, ker je sam iz Pasjega kota?

Sedaj pa par resnih besed. Fantje, kdaj se streznemo in začnemo delovati za lepšo bodočnost? Opustimo vsako sovražstvo med nami, opustimo pohajkovanje in te javne plesne, kateri nam škodujejo v vseh delih očito. Ples ni nikak dokaz izobraženosti, ampak ravno nasprotno dokazuje, da so prireditelji nezmožni in boljše in kulturnejše prireditve. Saj vemo, da za ples ni treba nobene posebne duševne zmožnosti; največji bedak je zmožen najeti godce in pripeljati brjar. Nočem priti s tem dopisom pri nikomur v zamero, le to rečem: Fantje in dekleta, a lo več složnosti naj bo med nami, več sporazumnosti. Sedaj, ko bodo dolgi zimski večeri, zakaj se ne bi sastali vkup ter naredili par uric preprostih vaj, pa naj si bo v dramatik ali v petju, saj menda ne bo škodovalo? Ali je lepše ti- sto ponočno pohajkovanje, nositi ali vleči kako brano, dekletom mašiti v okna slamo itd.? Kdaj nam bo pamet čista, da bomo vsaj malo spregledali?

Mlad vaščan.

KNEŽAK.

Najstarejša oseba umrla. — V soboto smo pokopali Nežo Gašperšič iz Bača, ki je bila najstarejša oseba v fari in skoro gotovo na celi Pivki. Dosegla je 98 let. Rojena leta 1828. je doživela res čudovite spremembe in dogodke na Pivki. Do zadnjega je bila vedrega duha, samo noge jo niso nosile. Starostno prvenstvo pri nas je prevzel sedaj en moški «Tomaž» iz Knežaka, ki ima «samo» 91 let, za njim je pa precej njegova žena, ki jih vleče 90 za seboj. Prihodnje leto bo sta praznovala, če dočakata, 60 letnico poroke. Smo grče, Pivčani.

Še k romanju mož na Prem. Vse je bilo lepo na Premu, kot je zadnjič pohvalil Mali list, samo eno pa moramo po mnenju vseh pribiti, za zgled, kakšni ne smemo biti. Premci so se namreč do romarjev strašno surovo obnašali. Skoro nič v cerkev, kleli duhovnike, gledali grdo kot levi razbojnik — ne vsi, pač pa toliko, da se je dobro čutilo. In to vse radi ljubega plesa, ki je bil ta dan prepovedan. Tak dan bi se pa že morali sami od sebe odreči, če bi imeli količkaj olike, pri nas bi rekli «karjance». Lepi Prem, pa nobenega ne veseli več gor — so nas pa že lansko leto v Vremah vse drugače lepo sprejeli. Če že možje kam pridemo, pa že hočemo, da so z nami vsi, kot se šika. Premci, pa brez zamere, samo vedeti pa morate, kaj o vas mislimo.

Sv. LUCIJA pri Tolminu.

V pondeljek predpoldne smo krog devete ure zapazili, kako je začela reka Idrija naraščati za 1, 2, 3 in 4 metre. Voda je strahovito drla in plovila velikanske množine stavbenega lesa, hlodov, dreves, pa tudi pohištva; videli smo mize, klopi, omare, posteljnake; potem so videli vole z jarmom, kurnike, mlinska kolesa in celo mrliške truge. Od 9 do 5 popoldne so — kakor so trdili — videli tudi človeška telesa. Groza nas je obhajala: ubogo ljudstvo, kjer se je utrgal oblak. Nato so dospela poročila: mostovi pri Slapu, Stopniku in Tribuši, podrti. Korijera iz Cerkna in Idrije res ni dospela. Širila se je vest, da je Nemška Idrija vsa pod vodo.

Iz OSPA.

V dneh 10., 11. in 12. sept. smo obhajali v naši fari evharistično tridnevno za sveto leto. Začela se je v četrtek zvečer z izpostavljanjem presv. R. T. in pridigo. Svetih obhajil je bilo čez 600. Lahko bi jih bilo več. Posebno zadoščenje nam je nudila sklepna procesija v nedeljo 12. sept. Srčna hvala č. g. dekanu Malaiaanu in vsem g. duhovnikom, ki so se potrudili iz svojih daljnih župnij v Osp, da povečajo našo slovesnost. Hvala gre tudi

cerkvenim pevcem za njih trud in lepo petje.

Letina kaže pri nas na nekaterih krajih prav dobro, ponekod pa na je suša posebno burja zadnjih dni, mnogo škodovala, zlasti v vinogradih in tudi na sadju.

O. D.

DORNBERG.

V nedeljo zvečer je bila tod naokrog in vse tja po Goriškem in Furlaniji huda nevihta, da že davno ne take. Ponekod je bila toča. V Temnici in Lipi, kakor smo zvedeli, je dokrajica potokla letošnji pridelek. Vsled strašnega naliva je Vipava narasla, tako da je v ponedeljek zalivala vso ravan. Videli smo, kako je nosila velike množine buč, vinske posode in vsakovrstnih predmetov. Električna centrala v Dornbergu je nehala delovati, Dornberg in Prvačina sta ostala brez luči. Muličeva tovarna v Batujah je ustavila obrat. Cesta proti Gorici je bila na več krajih pod vodo in promet onemogočen. Cesto iz Dornberga v Lipo je zasulo z zemljo. Tudi Branica je strešno divjala. Velika je škoda po poljih in po vinogradih. Tuintam so se vinogradi udrl.

Tako poročilo o stanju v ponedeljek. Kako je bilo pa v torek, iz tega poročila ni razvidno. Kakor sodimo po dogodkih v Trstu in okolici, je bilo morda še huje (O. ur.).



Deseti brat na Planinski gori

Tam bliz starodaune Rauberkomande sm se useu pod ano hojo in tobak u fajfo tlaču de b' anmalu dima naredu, k' so me taku salamensku komarji pikali za znort. Po cesti j' pa drdralu use pouhno vozou z rumarji na Planinsko goro. Lujtrance, korete, korjere use je blu zasejeno, pa taku so lepu peli kukr de b' se sami božji angeljčki vozili. Useu sm se na suro pa hajd tud jest na božjo pot. Za par menut uod fabrike na Lepeni, gor po griči sm dobiu ano 90 let staro ženo k' j' doma tam u Trnju na Piuki. Litani je roženkranc sva odmolila pa ano rumarsko zapela pa sva bla pr cerkvi. Uso andoht je pa fardirbou an debeu gasput, k' je taku grdu rasonirou, de m' bojo rumarji use snožet pocoklal, kukar de b' biu sam žefran u rožeh. K' so pa soudatje ibengo jemejli, se je pa mož lepu prklonu, nasmejou in odseu. Na božjo put se perklat' tud' kdu, k' rad les k sebi švenka, in je prau malu mankalu de jo ni adan z almožno Matere božje čez mejo ofdurou. Grencjagri na naši in uni strani so bli sami fejest fantje in nejsi

rumarjeu prou nč sekirali. Taku je prau! Med poštanimi jepauskemi uosli, k' so fige in grozdje prpelali, so b' li tud domači dougouhneži, k' b' bli prou žihr doma uostali. Šeu sm po an malu drv, de s' bom zakuru k' me j etaku jugalu, kukar de b' biu mrzelčen, pa sm dobiu u grmnju anga tašnega dougouhneža in še ano drugo nasnago zraven. Prou nč nejsm reku, pa sm moutu use anu kr u halop bejžat, de sm fajfo zgubu in use tobak rastresu. Drugič naj b' šli ludje na božjo pot, živina pa u hleu. Povedat moram še to, d' jo je Marjana spod Šmarne gore srečno skuz pribala in prnesla nekaj novih viž za litanije. Poslumu sm se uod najlepše božje poti u Benečiji in odseu u Sirmco. Kaj m' j' pa tam dijak Ludvik o njih jaški razlužu, bom pa drugič povedau.

ZANIMIVOSTI.

Živ zakopan.

Na Slovaškem je neki pastir navidezno umrl. Drugi dan so ga hoteli zakopati. Ko so rakev spuščali v jamo, je «mrlič» začel klicati na pomoč. Pokrov rakve je odletel in «mrlič» se je dvignil iz nje živ. Vse je bežalo s pokopališča. Pastir se je odpravil domov. Kmalu potem je zopet gnal čredo na pašo.

Brzjavno bobnanje.

Znano je, da bobnajo črnici poročila skoz vso Afriko in da pridejo novice včasih na ta način prej skozi kot z brzjavom. Ko se je potopil veliki parnik «Lusitania», so vedeli o nesreči črnici vse Afrike že teden nato. Ameriški profesor Buchanan študira sedaj ta čudni način poročanja; doslej je mogel le ugotoviti, da obstojajo ostanki nekega jezika, ki

služijo za izmenjavanje poročil in pri čemer pomagajo bobni, katerih glas gre 90 do 100 km daleč.

Pozor!

Rabim suh hrastov, orehov, gabrov in topolov les, že najmanj 3 leta posekan. Čim večji, tem boljši. Cenj. ponudbe z opisom materiala (vrsta in mere) naj se pošljejo na naslov: **FRANJO GORŠE, a. kad. kipar, Trieste, via Bartoletti 3.**

Zobozdravnik
dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16, I.
(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Lepa knjižnica

je kras slovenske hiše. Pa ni dovolj, da imaš v hiši mnogo knjig. Treba je, da so vse vezane, kajti samo tako se bodo dolgo ohranile. Kje naj bi jih vezali? V Katoliški tiskarni v Gorici, Riva Piazzetta 18.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRONE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

— v Gorici —

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Primarij kirurg sanatorija
Villa S. Giusto in občinske
bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučiliščni
kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne
Corso Verdi 21-II, telefon šte. 196.

Stari običaji pri Srbih

Vse do prve vlade kneza Miloša (1815 po 1839) so živeli srbijanski Srbi popolnoma po svojih starih navadah. Jedli so z lesenimi žlicami, spali na tleh. Še bolj kakor sedaj so žene same prele in tkale moško in žensko obleko iz lana in volne. Tudi žena Miloševa, kneginja Ljubica, se ni sramovala kolovrata. Sploh se je ona zelo skromno oblačila in si je mnogo prizadevala, da bi srbske žene obdržale stare noše, stare navade in staro skromnost. Še leta 1834. so bile na dvoru vse žlice in vilice samo iz železa in cina. V vsej Srbiji pa razen kneza nikdo ni imel luksuznega voza. A tudi na dvoru ni bilo izobilja. Knez se je hranil tako kakor vsak srbijanski kmet. V nekaterih stvareh so bili bogati

kmetje celo na boljšem. Leta 1824. se je moral knez Miloš obrniti na Vuka Perišića s prošnjo, da mu posodi odejo. Knez je namreč pričakoval goste iz Zemun, a mu je primanjkovala ena odeja.

V Srbiji se do konca prve vlade kneza Miloša nikdo ni po evropsko oblačil. Tudi prečanski Srbi, ki so bili v tem času že precej modernizirani, so se v Srbiji oblačili po srbijansko, ker bi jih drugače nezaupljivo gledali ne samo Srbi, temveč tudi Turki. Le nekaj oseb iz Miloševega spremstva je delalo izjemo.

Na kmetih se ženska noša tako razlikuje v posameznih krajih, da se že po obleki more uganiti, iz katerega okraja je kaka ženska. Ženska noša je še danes v Srbiji v glavnem ista kakor v

starodavnih časih. Le mesto kape se nosi na glavi robec z obrisači podobno ruto, ki sega navadno niže pasu. Kakor v davnih časih še sedaj dene mladenka v nedeljo in ob slovesnih prilikah na ogled svojo doto. Okrog vratu obesi namreč bleščeče zlatnike. Po vsaki večji prodaji živine kupi kmet svoji hčeri nekaj zlatnikov.

Še pred 40 leti so bili po srbijanskih mestih ženski klobuki nenavaden pojav. Stare Srbinje se še v današnjih časih nosijo po starem. Glavo jim pokriva rdeč fes. Bogate gospe so ta turški fes posejale s pristnimi zlatniki. Okoli fesa so ovile tanek, z zlatom vezan svileni robec. Preko srajce so meščanke nosile do pet dolgo obleko s širokimi rokavi, navadno temne barve. Prepasale so jo s pisanim svilenim pasom, ki je imel

spredaj dve veliki kovinasti zaponki, okrašeni z dragim kamenjem. Na nogah so nosile meščanke na volnenih nogavicah modre, zelene, pisane — stare gospe pa tudi črne opanke. Kmetske žene so same delale moško in žensko obleko, v mestih pa so oblačilo izdelovali obrtniki. Samo srajce in nogavice so delale tudi meščanke same.

Na ulici in kadar so šle meščanke v cerkev, so si kakor Turkinje zakrivale lice. Nosile so preko glave tako zvani tulbeni, ki so si z njim zakrile ves obraz razen oči.

Poravnajte naročnino!

GOSPODARSTVO

Jadranska banka

Vsi, ki so kakorkoli prizadeti radi faliranja Jadranske banke (Banca Adriatica), so naravno v skrbeh, kdaj in kako se bo cela ta reč razčistila. Svoječasno smo že poročali o tem, da je bil dan predlog, po katerem bi dobili denarni vložniki 25% svojega kapitala. Ta predlog pa so gospodje zopet odgnili in je spet vse obviselo v zraku.

Dne 4. avgusta pa se je ustanovila nova družba, ki nosi naslov «Società Anonima Finanziaria e Fiduciaria» («Brezimna finančna in kreditna družba»). Ta družba bo imela delnice po 100 lir in bo vsega kapitala 4.170.500 lir (4.170.500 delnic). Te delnice se razdelijo med večje upnike bivše Jadranske banke. Ti upniki prevzamejo delnice v poravnavo svojih terjatev in če bo kasneje nova družba delala kaj dobička, bodo delnice dobile resnično vrednost ter nosile obresti. Med velike upnike se štejejo tisti, ki imajo tirjati 4-5 tisoč lir ali več.

Novi družbi je vlada obljubila svojo podporo in sicer tudi denarno pomoč. Prisiliti je le še treba nekatere bivše upravne svetovalce Jadranske banke, da bodo iz svojega žepa prispevali. Ti so Feiner, Poggi in Fulci, ki so se dozdej vneto otepali svoje dolžnosti.

Nova družba tedaj prevzame vse uradovane stare banke. S pomočjo državne podpore in s prispevki omenjenih upraviteljev bo zamogla poslovanje oživiti. Tedaj bo vsem malim vložnikom Jadranske banke izplačala že tolikokrat pomembnem imenovanem 25% kapitala. Želimo v interesu teh malih in najhuje začetih, da bi se že kaj kmalu začelo z izplačevanjem.

Tržaški vodovod

Septembarska suša je vzbudila v Trstu zopet razprave o vodovodu. Brojnica (Aurisina) že davno ne zadostuje potrebam tržaškega mesta, kadar pritisne suša. V letošnji suši je v višjih legah vodovod čisto odpovedal in celo v nižjih legah je ponekod le za silo curljalo.

Številke pa tudi izkazujejo od leta do leta večjo porabo vode v Trstu. L. 1923. se je porabilo vode 7.048.856 m³, leta 1924. že 7.757.925 m³, leta 1925. pa 8.853.896 m³. Po statistiki pride na osebo v leto 1913. 80 litrov vode, v l. 1923. 98 litrov, letos pa že 140 l. Če se računa torej 140 l na osebo in Trst na 250.000 oseb, bi morali vodovodi dajati dnevno 35.000 m³. Dejanjsko pa daje vodohram na Greti (Brojnica in Sv. Ivan pri Devinu) 25.000 m³, žavljaje pa 6000 m³, skupaj 31.000 m³. Vode je torej premalo.

Že dolgo se je govorilo o novem vodovodu iz Padeža v Brkinih. Zgradbo tega velikega vodovoda je ponudila mestni občini neka milanska kapitalistična družba (Unione Esercizi Elettrici di Milano). Bivši občinski svet v Trstu se je resno bavil s to ponudbo, katera pa je zahtevala seveda tudi velik denarni prispevek od strani občine. Medtem je nastopila denarna kriza, občinski svet je bil razpuščen in tako je ves načrt s Padežem padel v Padež.

Med tem so inženirji tudi drugod stikali za vodo. Pozornost novega občinskega komisarja Pereza je obrnjena sedaj na vodne zaloge v Osapski dolini in ob Rižani. V Osapski dolini dozdej še ni bilo vidnega uspeha. Inženirji računajo, da bodo dobili od Rižane dnevno 10.000 m³ vode, katerim se bo pridružil pri Orehu 6.000 m³, kar bi zneslo skupaj 16.000 m³. Ta pomožni vodovod bi zadostil za prvo silo in odstranil dosedanje pomanjkanje vode vsaj za nadaljnjih 5 let.

Tržaška luka. Izšle so številke o prometu v tržaški luki za mesec avgust. Skupni promet v tem mesecu je znašal 3.725.255 stotov. V avgustu leta 1925. je bil

promet 3.900.508 stotov. Letos je bil torej manjši. — Ako vzamemo številke 8 mesecev skupaj, dobimo letos prometa 32.032.934 stotov, a eno leto prej (1925.) v istih 8 mesecih 36.987.415 stotov. Promet se je torej zmanjšal od lani ta letos za 13%.

Železno rudo so odkrili v Rusiji v trikotniku med mesti Orel, Voronež in Har-kov. Ruda je zelo bogata železa, zaloga je pa tudi tako velika, kakor nobena druga v Evropi. Ko se začne tam kopati in topiti, bo ruska težka industrija posekala vse druge. Seveda začeti na bo lahko, ker za tako reč treba velikega kapitala.

Po čem je lira?

Dne 29. septembra si dal ali dobil:

za 100 dinarjev — 46.— L.
za 100 č. kron — 77.50 L.
za 100 fr. frankov 74.— L.
za 100 šilingov — 360.— L.
za 1 dolar — 26.— L.
za 1 fant — 126.50 L.

Cena oglasov v «Malem listu».

Za 1 centimeter višine v eni koloni 4.— L.
Pri 5 kratni objavi 20% popusta
» 10 » » 30% »
» 26 » » (pol leta) 40% popusta.
Pri 52 kratni objavi (celo leto) 50% popusta.

MALI OGLASI

Cena «Malih oglasov»: navaden tisk 30 stotink beseda; mastno 40 stotink beseda; vse Z VELIKIMI ČRKAMI 50 stot. beseda.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar. Trst - Via Ugo Polonio 5.

LOVCEM postojnskega okraja dajem na znanje, da imam zalogo vseh vrst smodnika, šiber ter splošno lovskih potrebščin, kar prodajam po najnižjih cenah. - Ivan Biziak, Postojna.

CISTILO ZA ZOBE «Ideal», sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta, odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno, ovira gnitje. Kdor ga pravočasno uporablja, prepreči vnetje čeljusti in ga nikoli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na ½ l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dene par kapljic samega «Ideal» na vato in se položi v zob. Priporoča se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobe in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni kamen, razkuži usta in jih prijetno osveži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo «Ireos». — Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU. - Bistrica.

GLYKOL. Jako učinkovito sredstvo posebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti šibek na živcih in trpi glavobol, naj uporablja edino le «Glykol», ki ozdravi v najkrajšem času. Cena steklenici L. 7.—. Za celo zdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst (San Giacomo - Sv. Jakob) Via Giuliani 42 (vsledredno z ulice via dell' Istria).

PRSI SIROP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhijalnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst (San Giacomo - Sv. Jakob). Via Giuliani 42.

Kdor želi kupiti POSESTVO V JUGOSLAVIJI, se naj obrne na splošno znan in največje posredovalno pisarno v Sloveniji «POSEST», LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 24. Tvrdka izdaja svoj list, v katerem oglašuje veliko število najraznovrstnejših posestev. Naročnina letno Din. 20.—, polletno Din. 10.—. Na željo pošljemo 1 številko brezplačno.

BRIVEC Andrej Rojc, Gorica, via Seminario 2, se priporoča sl. občinstvu. MIZARSKI IN KOLARSKI pomočnik iščeta delo. Piše naj se na: Jožef Geržel, nočni čuvaj pri lesni tovarni Jurca. Postojna. Postumia Grotte.

JOSIP KOLAR, trgovina; zaloga motov za (špaga) dosedaj via Commerciale, se je preselila v via Grumula 4.

Izšel je žepni koledar

VEDEŽ

za l. 1927

dobiva se v trgovini

J. Štoka - Trst
Via Milano 37

in v vseh trgovinah pa deželi.

MODERNA PARFUMERIJA

G. B. GIUMLIA - POSTOJNA

Bogata izbira dišav in dišečega mila iz prvovrstnih domačih in tujih tvornic. Toaletne potrebščine in predmeti za darila. Drobnarije in umetnije. Korale, biseri, predmeti iz brušenega beneškega stekla.

CENE ZELO ZMERNE.

Trgovino lahko obiščete, ne da bi morali kaj kupiti.

Poravnajte naročnino!

ETERNIT

je najboljši za kritje streh

A. JANACH & C.

ZALOGA: Trieste - Trst (12)

Via Milano št. 12 (pri veliki pošti)

V zalogi ima tudi cevi za vodovode in stranišča.

JAMSTVO ZA VEČ LET. Tel. 22-42.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. G. Laurinsich

TRST - Via delle Sette Fontane 6 - TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Slovencem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo zajamčeno.

Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gosposka ul.) 14
Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice

bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne.

Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomom in zlato svetinjo

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Ni vseeno,

KJE

kupujete obutev.

Ako hočete biti

prvovrstno po-

streženi, kupuj-

te le pri

FORCESSINU!

